Uputstvo za upotrebu elektronske lične karte

Ovaj dokument predstavlja uputstvo za upotrebu elektronske lične karte. U nastavku je objašnjeno:

- Kako da se izvrši instalacija middleware-a (srednji sloj aplikacije) neophodnog za upotrebu digitalnih certifikata koji su upisani u čipu lične karte.
- Kako da se aktivira elektronska lična karta tj. omogući upotreba digitalnih certifikata upisanih na čipu.
- Kako da se upari lična karta sa kompjuterom.
- Kako da se promijeni PIN kod lične karte.
- Kako da se odblokira zaključana lična karta (lična karta kojoj je 5 puta pogrešno unijet PIN kod).
- Kako da se izvezu digitalni certifikati.
- Kako da se uklone stare verzije middleware-a.

Web stranica Certifikacionog tijela Ministarstva unutrašnjih poslov (u daljem tekstu CA tijelo) sa koje možete preuzeti potrebni softver kao i aktivacione alate je https://www.gov.me/clanak/preuzmite-software-i-uputstva

Sadržaj

1. Instalacija middleware-a 2

1.1. Instalacija middleware-a za windows operativni sistem 2

1.2. Instalacija middleware-a za macOS 3

2. Aktivacija digitalnih certifikata izdatih na ličnoj karti 4

2.1 Dozvola za pokretanje aktivacionog alata za macOS 5

3. Upotreba digitalnih certifikata izdatih na ličnoj karti 5

4. Promjena PIN koda 8

5. Otključavanje PIN koda 8

6. Izvoz digitalnih certifikata izdatih na elektronskoj ličnoj karti 9

7. Uklanjanje middleware-a (uninstall) 10

7.1 Uklanjanje middleware-a za windows 10

7.1.1 Uklanjanje middleware-a „SCinterface“ 10

7.1.2 Uklanjanje middleware-a „IDProtect“ 11

7.2 Uklanjanje middleware-a za macOS 11

7.2.1 Uklanjanje middleware-a „SCinterface“ 11

7.2.2 Uklanjanje middleware-a „IDProtect“ 12

1. Instalacija middleware-a

Prije početka instalacije poslednje verzije SCinterface softvera, namijenjenog za upotrebu digitalnih certifikata sa lične karte **neophodno je ukloniti starije verzije SCinterface softvera i/ili IDProtect softvera**. Uputstvo za uklanjanje softvera je u poglavlju 7 ovog dokumenta.

1.1. Instalacija middleware-a za windows operativni sistem

1. Prvi korak je preuzimanja **scinterface-middleware-windows.zip** fajla sa web stranice CA tijela i izvrši se raspakivanje arhive.
2. Postoje dvije verzije instalacionog paketa u zavisnosti od verzije windows operativnog sistema koji koristite. Ukoliko je verzija operativnog sistema 64-bitna onda se intalacija pokreće iz foldera **installation_user_x64**, dok za 32-bitni operativni sistem instalaciju pokrećete iz **installation_user** foldera. Verzija windowsa se može provjeriti tako što se klikne desni klik na **This PC** pa zatim **Properties** i sa desne strane u opcini System type pisaće koja je verzija. Na slici je prikazan primjer za 64 bitnu verziju windosa.

3. Pokrene se instalacioni paket **SCinterface.msi**. Za instalaciju su neophodne administratorske privilegije.
4. Pratite korake čarobnjaka za instalaciju.

5. Nakon uspješne instalacije u **Start Meni** se pojavi folder cv cryptovision, u kojem se nalazi instalirani softver.

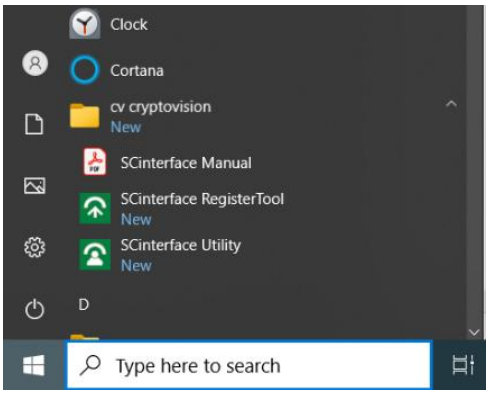

1.2. Instalacija middleware-a za macOS

1. Nakon preuzimanja **scinterface-middleware-macos.zip** fajla sa web stranice CA tijela, dvoklikom miša se izvrši raspakivanje arhive.
2. Dvoklikom miša pokrene se novi raspakovani fajl **scInterface-8.1.x.y-MacOSX-vs_ve.dmg**. oznake x.y u nazivu fajla predstavljaju verziju softvera, dok vs_ve predstavlja pordržane verzije MacOS.
3. Nakon mountovanja image fajla otvoriće se instalacioni paket scinterface-8.1.x.y-MacOSX-vs_ve.pkg.

4. Pokrenite instalaciju dvoklikom na instalacioni paket scinterface-8.1.x.y-MacOSX-vs_ve.pkg i pratite korake instalacije (klikom na dugme „Continue“).
5. Opciono: Podesite putanju instalacije SCinterface-a preko dugmeta **„**Change install Location…**”**

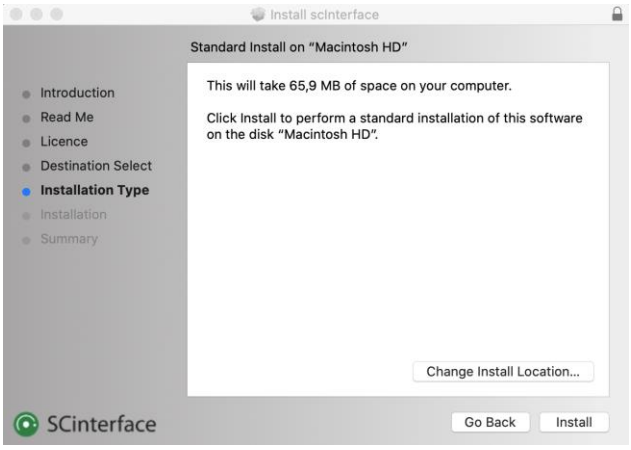

6. Instalacija se pokreće klikom na dugme ''**Install''**.
7. Nakon uspješne instalacije, čarobnjak za podešavanje se može zatvoriti klikom na dugme **"Finish".**

2. Aktivacija digitalnih certifikata izdatih na ličnoj karti

Prvi korak pri korišćenju elektronske lične karte je proces aktivacije. Proces aktivacije se radi pomoću aktivacionog alata preuzetog sa web stranice CA tijela. Prvo se izvrši raspakivanje preuzetog fajla a zatim se prate sledeći koraci za aktivaciju elektronske lične karte:

1. Na windows operativnom sistemu se izvrši dvoklik na fajl „Pokreni aktivaciju.bat". Za macOS neophodno je da se pokrene fajl „eLK Aktivacioni Alat". Kod macOS operativnog sistema mora se dozvoliti i pokretanje ovog fajla jer aktivacioni alat nije preuzet sa Apple Storea. Postupak dozvole pokretanja aktivacionog alata za macOS objašnjen je u poglavlju 2.1. ovog uputstva.
2. Nakon što pokrenete aktivacioni alat potrebno je čitaču smart kartice prezentovati elektronsku ličnu kartu (ukoliko je kontaktni čitač u isti se ubaci lična karta ili prisloni ukoliko je beskontaktni čitač). Obratiti pažnju da je lična karta ispravno okrenuta i postavljena unutar čitača smart kartice.

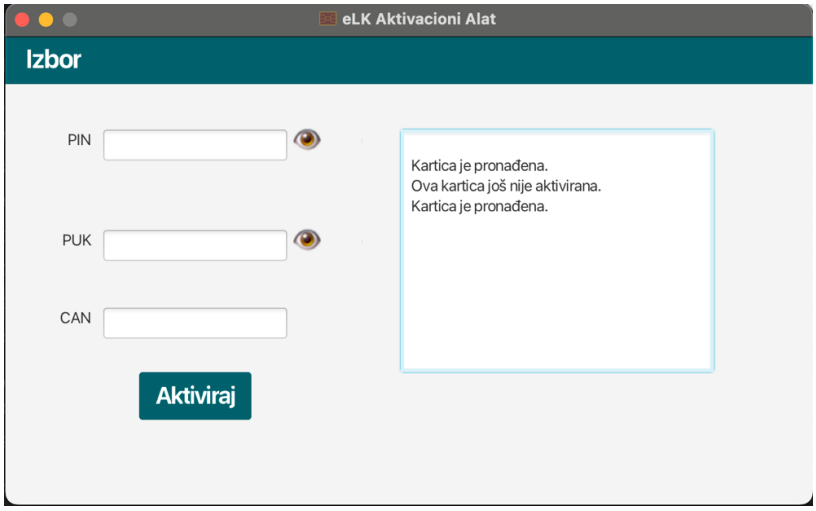

3. Prezentovanjem elektronske lične karte, aktivacioni alat vrati poruku da li je lična karta aktivirana ili nije.
3. Ukoliko elektronska lična karta nije prethodno aktivirana u poljima PIN i PUK unosi se PIN i PUK koji je odštampan na bezbjedonosnoj koverti koju ste dobili prilikom preuzimanja elektronske lične karte.
4. CAN broj će biti zahtijevan za sve lične karte koje su izdate na novijoj verziji elektronskog čipa (izdate poslije 23.05.2025. godine). Za stariju verziju čipa ovo polje se neće prikazati. CAN broj je personalizovan na prednjoj strani lične karte. Primjer CAN broja je prikazan na slici u poglavlju 3.
5. Unosom polja PIN, PUK i po potrebi CAN, klikom na dugme Aktiviraj pokrene se proces aktivacije.
6. Aktivacioni alat vrati poruku o uspješno odrađenom procesu aktivacije.
7. Poslije uspješne aktivacije elektronske lične karte možete zatvoriti Aktivacioni alat i obavezno ukloniti ličnu kartu sa čitača.

2.1 Dozvola za pokretanje aktivacionog alata za macOS

1. Nakon što ste pokušali da pokrenete aplikaciju dvoklikom i dobili poruku npr. *„macOS cannot verify the developer of this app."*

2. Potrebno je kliknuti **„Done"** i zatim otvoriti **„System Settings"** (ili **„System Preferences"**). Kliknuti na Apple meni (gornji lijevi ugao ekrana). Izabrati: **System Settings** (ili **System Preferences**, ako je starija verzija macOS-a)
3. Izabrati opciju **„Privacy & Security"** i skroluje se na dno ove opcije.

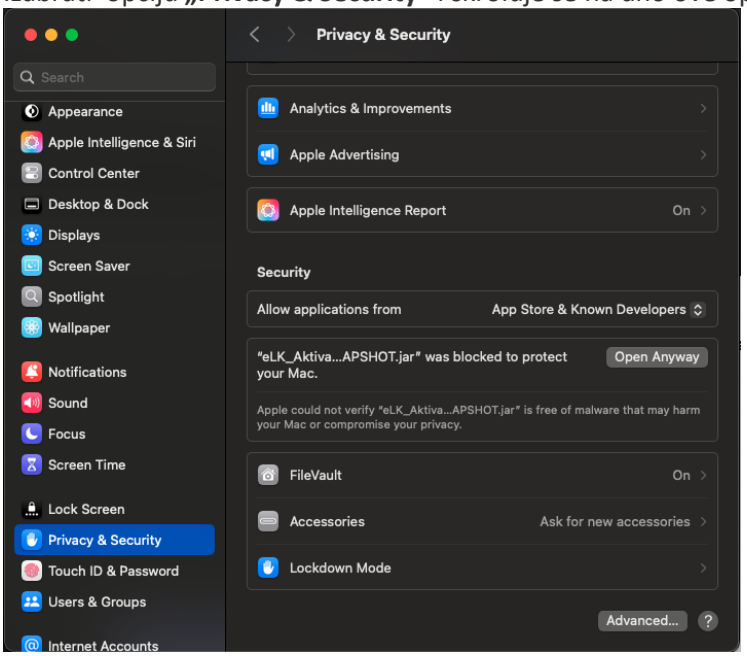

4. Prikazana je poruka "Apple could not verify "eLK Aktivacioni Alat… "
5. Kliknuti na dugme „Open Anyway" ili „Allow Anyway" u zavisnosti od verzije macOS. Ovim se pokrene aktivacioni alat.

3. Upotreba digitalnih certifikata izdatih na ličnoj karti

U zavisnosti od tipa čitača pametne kartice (kontaktni/beskontaktni) kao i da li je lična karta izdata prije 23.05.2025. godine aplikacija će tražiti da se unese CAN broj sa lične karte. Kao na slici.

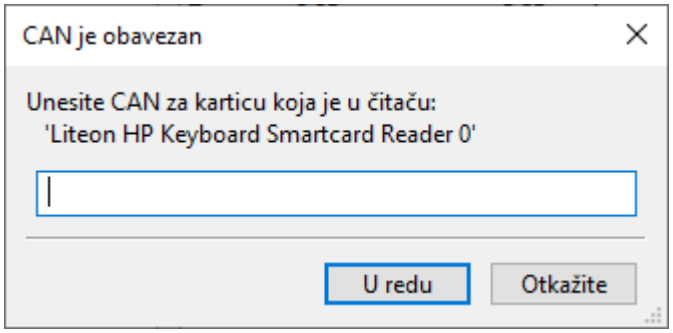

CAN broj se može pročitati sa prednje strane lične kart. Primjer CAN broja je prikazan na sledećoj slici, i istaknut je crvenim kvadratićem.

Nakon unosa i potvrđivanja CAN broja certifikati izdati na ličnoj karti se mogu koristiti na windows operativnim sistemima.

Za macOS potrebno je još upariti i digitalne certifikate na sledeći način:

U desnom gornjem uglu prikaže se poruka da je insertovana smart kartica koja nije uparena. Klikom na dugme **Pair** pokrene se postupak uparivanja.

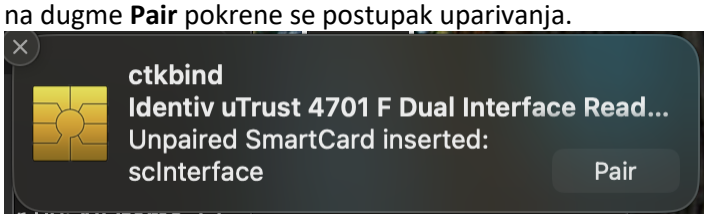

Nakon toga se još jednom potvrdi klikom na dugme **Pair**, kao na sledećoj slici.

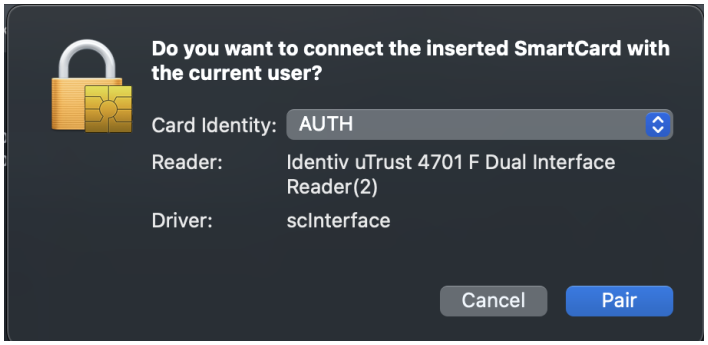

Zatim aplikacija traži dozvolu unosom passworda od korisničkog naloga macOS ili autentifikaciju upotrebom otiska prsta. Autentifikacija je prikazana na sledećoj slici.

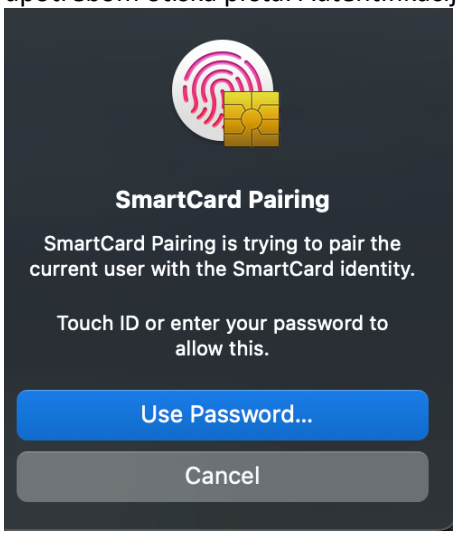

Nakon autorizacije macOS naloga neophodno je unijeti PIN kod kartice.

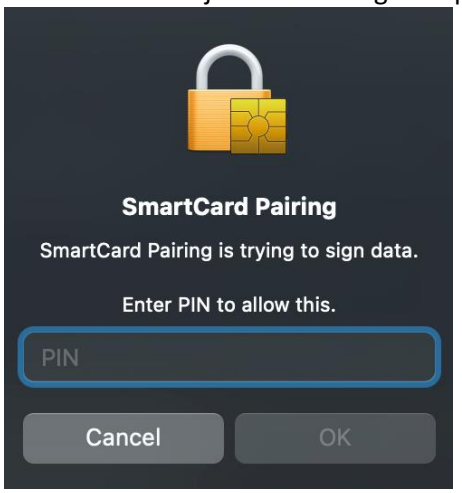

Poslednji korak uparivanja je unos passworda od korisničkog naloga macOS, kao na sledećoj slici.

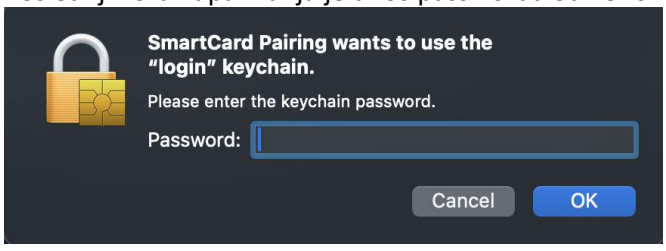

4. Promjena PIN koda

Ukoliko se želi promijeniti PIN kod za upotrebu digitalnih certifikata na ličnoj karti, potrebno je otvoriti SCUtility program i izabrati opciju „Promijenite PIN“.

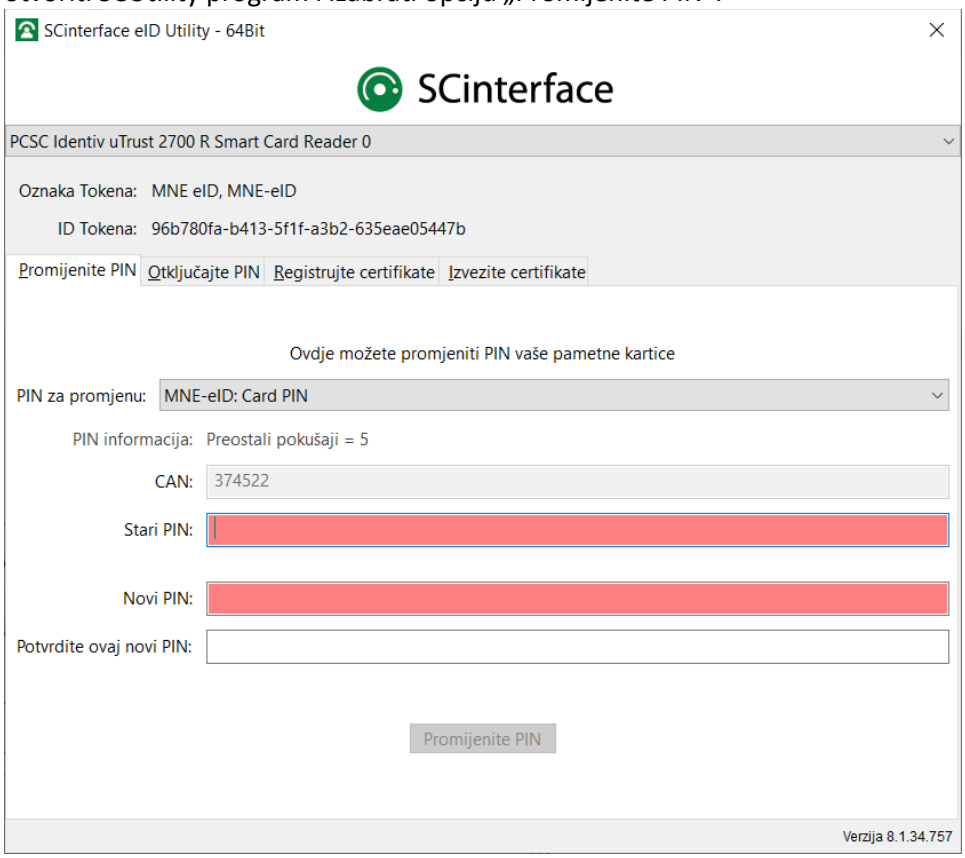

U ovoj formi neophodno je unijeti postojeći PIN u polje „Stari PIN“, dok se u polje „Novi PIN“ upiše željeni PIN. Novi PIN je potrebno unijeti dva puta kako bi se izbjegla greška u unosu PIN-a. Nakon unosa postojećeg PIN-a, kao i novog PIN-a i potvrde novog PIN-a klikne se dugme „Promijeni PIN“, nakon čega će softver prikazati poruku o uspješno promijenjenom PIN-u.

5. Otključavanje PIN koda

Ukoliko se PIN kod 5 puta pogrešno unese, lična karta se zaključa. Ovim je onemogućena upotreba digitalnih certifikata. Da bi se otključala lična karta tj. upotreba digitalnih certifikata potrebno je otvoriti **SCUtility** program i izabrati opciju „Otključajte PIN“.

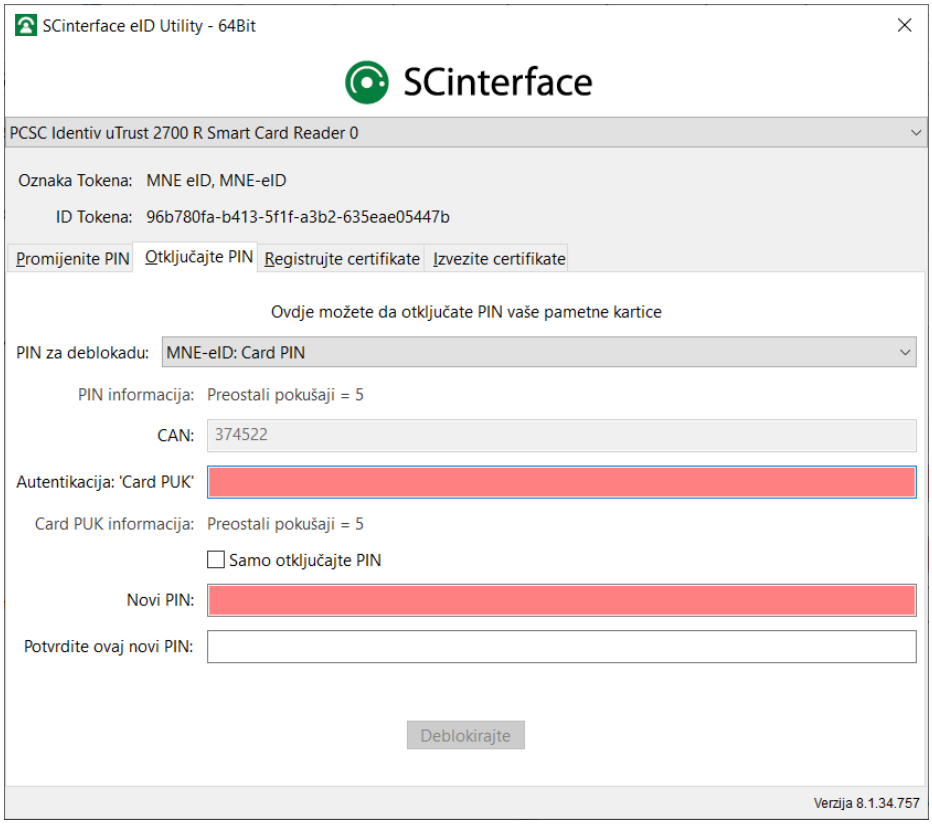

Za otključavanje lične karte neophodno je unijeti PUK kod. Isti je upisan na koverti na kojoj je upisan i PIN kod. Kod otključavanja je moguće otključati ličnu kartu i zadržati postojeći PIN ili postaviti novi PIN. Ukoliko se postojeći PIN zadržava potrebno je označiti polje „Samo otključajte PIN“, a ako se želi odrediti novi PIN prilikom otključavanja lične karte polje „Samo otključajte PIN“ se ostavi prazno i unese se novi PIN dva puta. Nakon klika na dugme „Deblokiraj“ upotreba digitalnih certifikata se ponovo omogući. Aplikacija prikaže poruku o uspješno odrađenom otključavanju kartice.

6. Izvoz digitalnih certifikata izdatih na elektronskoj ličnoj karti

U Okviru SC Utility aplikacije za izvoz digitalnih certifikata koristi se opcija „Izvezite certifikate“.

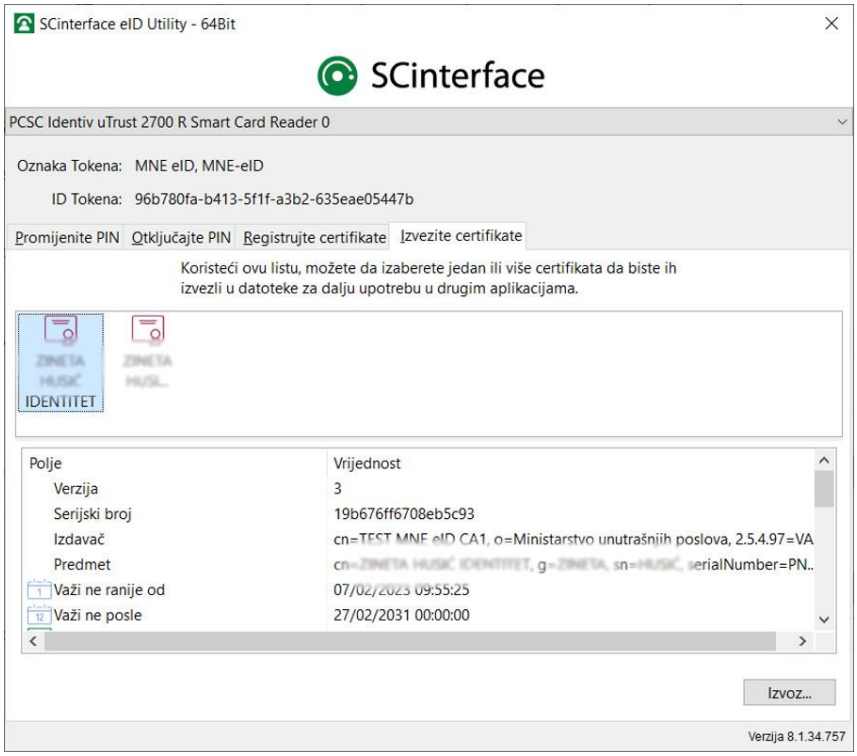

Potrebno je izabrati digitalni certifikat koji se želi izvesti (certifikat za elektronsku identifikaciju ili kvalifikovani potpis) i klikom na dugme „Izvoz“ na fajl sistemu se izveze certifikat.

7. Uklanjanje middleware-a (uninstall)

7.1 Uklanjanje middleware-a za windows

7.1.1 Uklanjanje middleware-a „SCinterface“

1. Da biste uklonili softver, otvorite **Control Panel** i izaberite **Programs and Features**.
2. Iz liste sa instaliranim softverima izaberite **SCinterface** i kliknite dugme **Uninstall**.

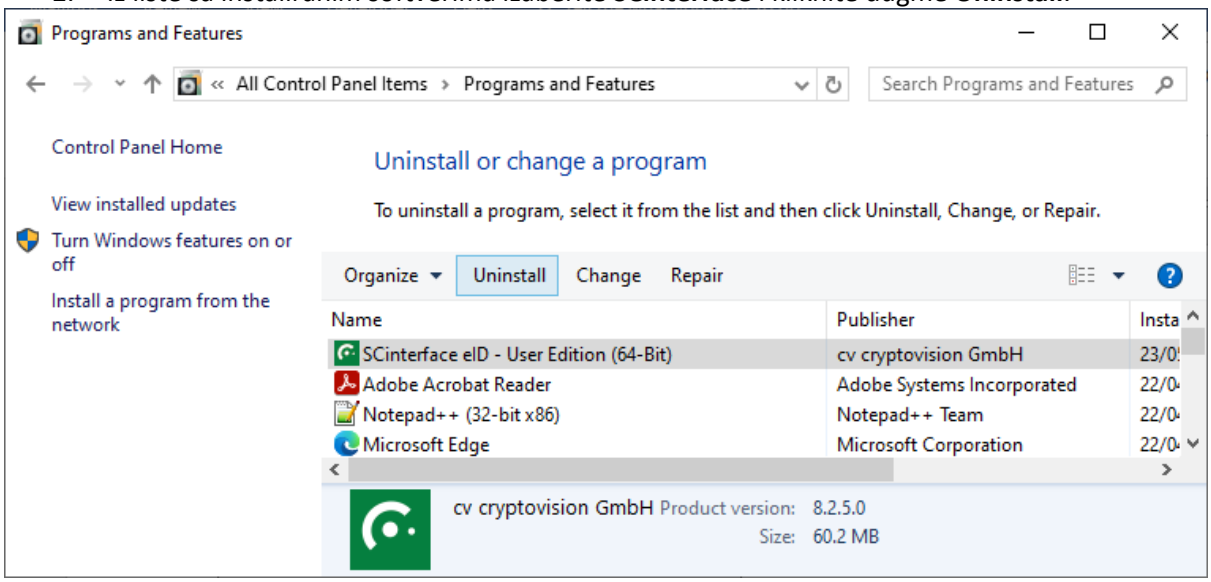

3. Pratite korake prilikom uklanjanja softvera i u slučaju da se traži restart računara, preporučljivo je da se isto izvrši.

7.1.2 Uklanjanje middleware-a „IDProtect“

1. Da biste uklonili softver, otvorite **Control Panel** i izaberite **Programs and Features**.
2. Iz liste sa instaliranim softverima izaberite **IDProtect Client** i kliknite dugme **Uninstall**.

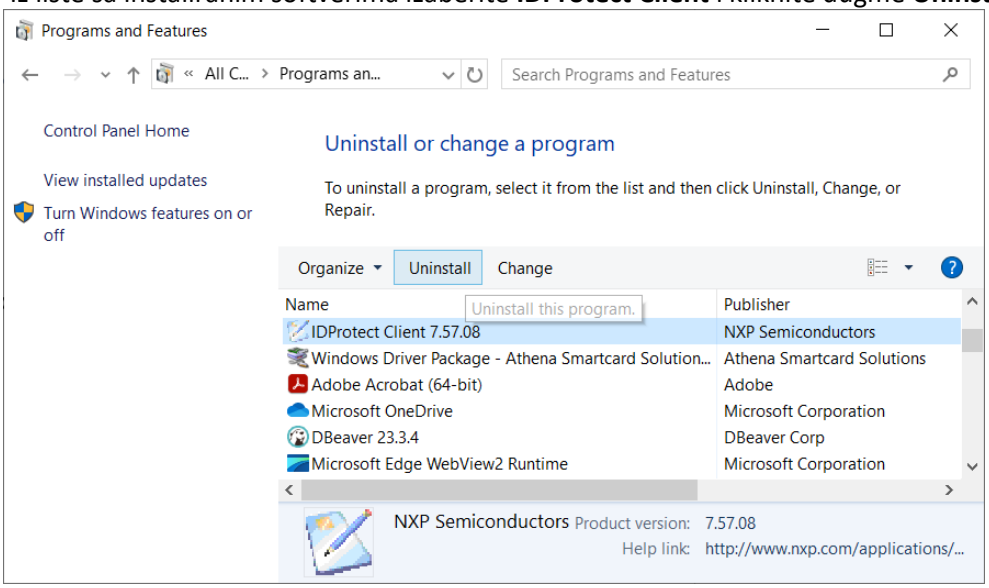

3. Pratite korake prilikom uklanjanje softvera i u slučaju da se traži restart računara, preporučljivo je da se isto izvrši.

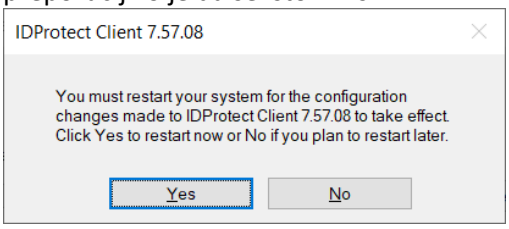

7.2 Uklanjanje middleware-a za macOS

7.2.1 Uklanjanje middleware-a „SCinterface“

1. Da biste uklonili softver, otvorite **Finder** i idite u direktorijum **Applications**.

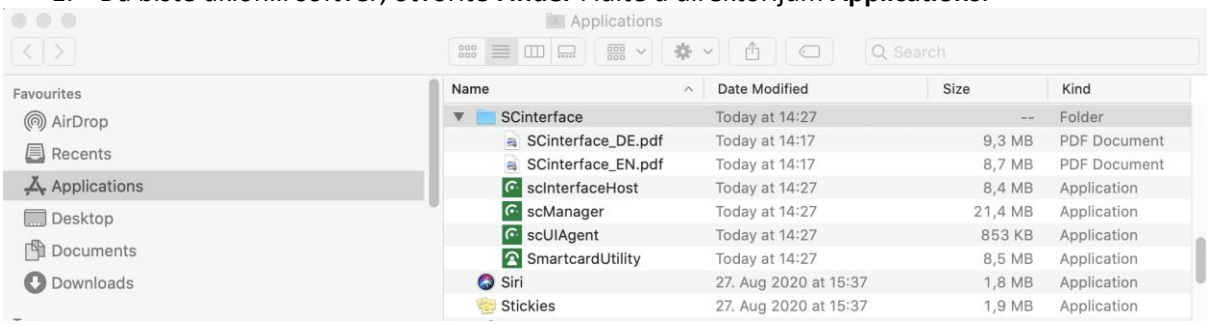

2. Pronađite direktorijum **„SCinterface“**, i prvo ga uklonite u smeće **„Bin“** a zatim ispaznite iz smeća **„Bin“.**

Postoji mogućnost da je **SCinterface** i dalje aktivan u pozadini, tako da se ne može ukloniti. U tom slučaju uklonite sve čitače pametnih kartica iz sistema i sačekajte nekoliko sekundi ili ručno zaustavite proces **„scInterface“** iz aktivnih procesa **„Activity Monitor“.**

Zaustavite pokrenuti scInterface proces

1. Otvorite Finder i idite na **Applications > Utilities > Activity Monitor**
2. Dva puta kliknite na **Activity Monitor**
3. Unesite scInterface u polje za pretragu u gornjem desnom uglu.
4. Ako proces „scInterface“ postoji, dva puta kliknite na njega i izaberite **Quit** u prozoru koji se otvori.

7.2.2 Uklanjanje middleware-a „IDProtect“

1. Da biste uklonili softver, otvorite **Finder** i idite u direktorijum **Applications**.

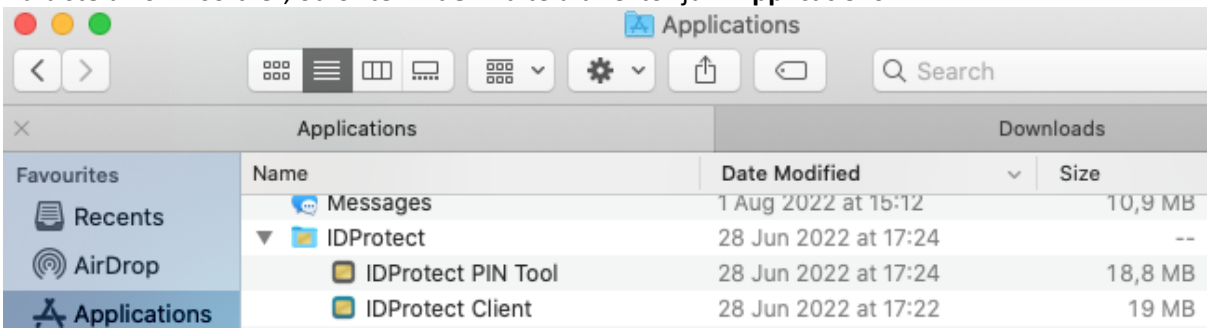

2. Pronađite direktorijum **„IDProtect“**, i prvo ga uklonite u smeće **„Move to Bin“** a zatim ispaznite iz smeća **„Empty Bin“**.